

Un riu compartit

ANNA RIBAS

«Un riu sense sèquies, canals i rescloses és un riu infecund, és un paràsit del país que travessa; per contra, és un bé de Déu quan salta rescloses, quan es vessa generós per sèquies i canals, quan emmagatzema cabal rere pantans formidables, quan l'enginy humà l'ha regulat acuradament per aprofitar-ne fins a la darrera gota i limitar l'estrall de les seves fúries quan dels cels han caigut les trombes desfermades». Amb aquestes paraules definia Joaquim Camps i Arboix el que ha de ser un riu *comme il faut* al preàmbul del seu llibre *El Ter*, publicat l'any 1976 a l'Editorial Destino: més de tres-centes pàgines dedicades enterament a descriure, amb un llenguatge propi de l'enfocament productivista imperant a la política hidràulica de l'època, la història, l'economia i la sociologia del Ter. Uns anys abans, el 1968, Josep Pla també parlava del Ter en el seu llibre *De l'Empordanet a Perpinyà*, on el definia com «un gran treballador, un riu modelic que els pares podrien presentar a les seves criatures perquè en prenguessin exemple. Com el fan treballar, Déu meu! Si tots els rius del món produïssin tant de rendiment i fossin tan aprofitats el benestar econòmic general –que és el primer grau de la felicitat en aquest món incert– pujaria molt amunt i agafaria molt d'increment».

Ara, trenta-cinc anys després de la publicació del llibre de Joaquim Camps i Arboix, apareix un nou volum dedicat al patrimoni vinculat als usos de l'aigua del Ter, coeditat pel Consorci Alba-Ter i l'Editorial Gavarres, i sota el patrocini de la Fundació Agbar. En paraules dels seus autors, els historiadors Joan Llinàs i Jordi Merino, el riu Ter és «una artèria que distribueix la sang que ha fet possible des de fa segles la vida a totes les terres per on discorre».

El llibre s'estructura en tres parts. La primera, el text central, és un viat-

ge des del naixement del Ter fins a la seva desembocadura a partir de cinc grans etapes: «L'Alt Ter» (d'Ulldeter a la Farga de Bebié), «Per les terres d'Osona» (de la Farga de Bebié a Roda de Ter), «Els grans pantans» (de Roda de Ter al Pasteral), «Per la Selva i Girona» (del Pasteral al Congost) i «El Baix Ter» (del Congost al mar). És un recorregut per tots els elements del patrimoni cultural vinculat a l'aigua (canals, molins, fàbriques, ponts, passeres, colònies industrials, safarejos...), escrit amb un estil planer però rigorós. Les fotografies de Josep Curto, junt amb l'escollida selecció de fotografies antigues dels elements patrimonials i entorns que han desaparegut, vesteixen el llibre d'una presentació de qualitat. La segona part inclou la relació dels 443 elements que formen el cos del patrimoni vinculat amb els usos de l'aigua, agrupats per comarques i municipis. La tercera i última part és una selecció de 44 elements que són visitables i que els autors consideren més rellevants per endur-se una imatge global d'aquest patrimoni.

Per a Núria Esponellà, autora del pròleg, «el Ter no és només un riu, és el nostre riu. Un riu compartit». Aquest llibre, pel seu rigor, la seva qualitat gràfica i la seva reeixida voluntat divulgadora,

Trenta-cinc anys després de la publicació del llibre de Joaquim Camps i Arboix, apareix un nou volum dedicat al patrimoni vinculat als usos de l'aigua del Ter

JOAN LLINÀS i JORDI MERINO (text)
JOSEP CURTO (fotografia)

El Ter, el patrimoni vinculat als usos de l'aigua

Consorci Alba-Ter i Editorial Gavarres. Girona, 2011.

267 pàgines.

aporta tots els arguments possibles per entendre la importància que ha tingut el Ter en el desenvolupament de la nostra vida i la dels nostres avantpassats.

novetats GERARD BAGUÉ

MIQUEL BERGA

**Històries del Motel.
50 anys de l'Hotel Empordà**

Ara Llibres. Barcelona, 2011.

Miquel Berga repassa els 50 anys de la història d'aquest establiment amb una obra coral que se sustenta sobre tres pilars: Mercader, Subirós i Pla. Per conèixer l'origen de la cuina catalana moderna. Inclou col·laboracions de Ferran Adrià, Juan María Arzak, Joan Roca i Colman Andrews.